

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A tej.*

Forrás: *Bpesti hírlap*

Bp.
(Hely)

1915 X. 22
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

A tej.

Az élelmiszerek között, melyeknek biztosításáról a legsürgősebben kell gondoskodni, első helyen a tej van. Budapest, a német s az osztrák városokhoz viszonyítva, aránylag kevés tejet fogyaszt de a háboru alatt még ez a mennyiség sem érkezik meg a fővárosba. A béke utolsó hónapjaiban naponként 260—280.000 liter tejet hoztak be Budapestre míg most csupán 190—200.000 liter a napi átlag. A hiány tulajdonképpen nem volna olyan nagy, ha helyesen és igazságosan történnék a tej elosztása de az a baj, hogy a gyermekek és a betegek jutnak hozzá legnehezebben a tejhez. A méltányos és igazságos elosztás érdekében próbálkoznak meg most a tejigazolvánnyal, a mely elővásárló-jogot ad a gyermekes családoknak, azonkívül a fogyasztás korlátozásával s a tejszinhab készítésének eltiltásával.

A főváros statisztikai hivatala a tavasszal gyermek-számlálást rendezett Budapesten, hogy megállapítsa, mi módon lehetne a Budapestre érkező tejet igazságosan elosztani. A gyermek-számlálás adatait azóta folytonosan javították, úgy hogy ma, a mikor a tejigazolványt nemsokára életbeléptetik, a statisztikai hivatal adata szerint összesen 137.697 tíz esztendőn aluli gyermekről kell gondoskodni. Az elosztásnál különbséget akarnak tenni 0—2 éves és 2—10 éves gyermek között, hogy a kisebb gyerekeknek, illetve csecsemőknek több tejet juttassanak. A két éven aluli gyermekek száma 29.367, míg a 2—10 esztendőseké 108.330. A gyermekes háztartások száma Budapesten összesen 88.092.

A tíz éven aluli gyermekek száma kerületenként így oszlik meg:

I. kerület	13.381	gyerek.
II. „	6.719	„
III. „	11.162	„
IV. „	2.335	„
V. „	9.132	„
VI. „	23.954	„
VII. „	24.007	„
VIII. „	19.822	„
IX. „	13.655	„
X. „	13.530	„

Összesen: 137.697 gyerek.

A budai oldalon ilyenformán 31.262, a pesti oldalon pedig 106.435 tíz éven aluli gyermekről kell gondoskodni. A tejigazolvány a gyermek nevére fog szólni, tehát majdnem 140.000 igazolványt állítanak ki s ellátják a hónap harminc vagy harmincegy napjának számával, melyet aztán a tejesboltban vásárlás után lecsipnek. Az igazolványért jelentkezni kell, még pedig valószínűen egy bizottságnál, a hol egyuttal ellenőrzik azt is, hogy helyes adatokat diktálnak-e be? Hogy a tej elosztása miképpen történjék, arról a tízes élelmező-bizottság fog dönteni. Terv igen sok van s hogy a sok közül melyiket fogadják el, most még nem bizonyos. Lehet, hogy a tejigazolványra körzeteket jelölnek ki, bár így — kellő tapasztalat híján — megtörténhetik az is, hogy az egyik körzetben sok lesz a tej, a másokban pedig kevés.

Hogy egy gyermek részére mennyi tej jusson, arról is a bizottság fog dönteni. A döntésnél természetesen tekintetbe kell venni a tejfőhözatalról szóló pontos adatokat, a melyek a legutóbbi időről a következők:

Napi átlag

Szeptember 1—7

		202.163 liter
„	8—14	203.844 „
„	15—21	199.844 „
„	22—28	202.255 „
„	29—okt. 5.	195.927 „
Október	6—12	186.638 „

Ezek szerint az adatok szerint a tejfőhözatal csökkenést mutat, de a legutóbbi napokban már némi javulást lehet konstatálni. Október 13-án 176.303 litert, október 14-én 189.000 litert, 15-én 188.438 litert, 16-án pedig 193.267 litert hoztak be a fővárosba.

Kétségtelen, hogy ebből a tejmennyiségből a gyermekeket illeti meg az elsőség. Ha egy gyermekre napi egy liter tejet számítunk, — s ez föltétlenül szükséges — akkor 138.000 litert a gyermekek számára kell lefoglalni. A kávéházak tejfogyasztása

10.000 litert tesz ki, a kávéméréseké 25.000 litert, tejszint 10—15.000 literből készítettek: ezek szerint tehát a felnőttek, illetve a tíz évnél idősebb gyerekek számára nem maradna tej. Ilyen adatok után az élelmező bizottság valószínűen bele fog menni a kávéházak és kávémérések tejfogyasztásának korlátozásába s a tejszín készítésének eltiltásába. A megtakarítás naponta 20—25.000 litert tehetne ki; a gyermekek, a kávéházak és kávémérések szükségletén kívül tehát még 25—30.000 liter maradna a lakosság többi részének. Látszóan nagyon kis mennyiség ez, nem is fűdözi a még fennmaradó szükségletet, de — sajnos — számolni kell azzal, hogy a tejfőhözatal adataihoz hozzá kell adni azt a vizet, a melyet Budapesten öntenek a tejbe. A víz szabályosan elosztódik s így nagyobb mennyiség marad azoknak számára is, a kik nem kapnak vásárló igazolványt.

Megnehezíti még a tej helyes eloszlását az is, hogy a hadikórházaknak sok tejre van szükségük a betegek részére. Itt úgy fognak takarékoskodni, hogy a főzéshez ezután kondenzált tejet használnak, míg a polgári betegek részére hatósági orvosi igazolvány alapján állítanak ki tejigazolványt.

*

Leipniker Mór tejnagykereskedő, a tejkereskedők ipartársulatának helyettes elnöke írja nekünk, hogy a mi a vaj ára ötven százalékkal nagyobb a fővárosban megállapított tejárnál, addig az ország távolabbi vidékéről való tej leszorul a piacról. Budapestre körülbelül 150 kilométernyi körzetből szállítanak ma tejet, arra kellene tehát törekedni, hogy ezt a körzetet *kiszélesítsék*. Még béke idejében is hoztattak a fővárosba 150 kilométeren tulról naponta 40—50.000 liter tejet, a mi akkor könnyű volt, mert a távoli tejtermelők, a kik a melegebb időben vajat készítettek, télen a nyers értékesítés révén 6—8 fillérrel nagyobb árat kaptak literenként. Ma azonban a vaj ára 9—10 korona s így a tejet földolgozó gazda jobban értékesítheti a tejét ott helyben. Ilyen távolságról a vasuti költség is 4—7 fillér literenkint, tehát gondolni sem lehet a tej földhozatálára. Hogy azonban mégis meglehessen oldani a 150 kilométeren tulról való szállítást, arra vonatkozóan a következő indítványt veti föl:

A fővárosba érkező tej után a rendes vámon kívül szedjenek még *külön egy fillért*. Ez az összeg naponta 1500—2000 koronát tenne ki. Ebből az összegből minden liter tejért, mely 150—200 kilométer távolságról érkezik, fizessenek 3 fillért, 200—300 kilométer távolságból érkező liter tejért fizessenek 5 fillért, a messzebből szállított minden liter tejért pedig 8 fillért fizessenek, mint prémiumot. Így föl lehetne venni a versenyt a vaj árával is.